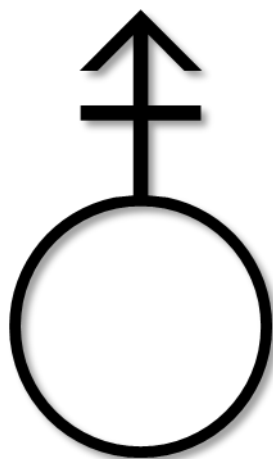

חינוך לעדשה מגדרית

”פעילויות לפיתוח רגישות והוגנות
מגדרית בהכשרת עובדי ועובדות חינוך
בהכשרה ובשלב הכניסה להוראה”

מהדורת ניסוי 2021

פתיחה

יוזמה זו מציעה פעילויות מקוריות המתאימות להנחיה של עובדי/ות חינוך והוראה בראשית דרכם/ן המקצועית. הפיתוח הינו חלק מפרויקט יישומי שמטרתו לקדם שוויון מגדרי .

היוזמה במסגרת של פרוייקט CHANGE

המכללה האקדמית בית ברל שותפה בפרויקט יישומי CHANGE במסגרת Horizon 2020 שנמשך ארבע שנים (2018-2022) ומטרתו - לקדם שוויון מגדרי באקדמיה בדגש על קידום נשים במדע ובמחקר. מכלול הפעילויות בפרוייקט מכוונות לשינוי ודעות, מדיניות והתייחסות במוסדות מחקר באמצעות פעולות יישומיות, בהובלתם של סוכני שינוי. (Agents Transfer – Tas). בפרויקט שותפים שבעה מוסדות אוניברסיטאות, מכללות ומכוני מחקר (מ-6 מדינות בקונסורציום: אוסטריה, גרמניה, פורטוגל, סלובקיה, סלובניה וישראל).

<https://www.change-h2020.eu>

פיתוח הפעילויות מבוסס על ההנחה כי קיימות הטיות מגדריות לא מודעות, ונכון להציע דרכים להתמודדות בשדה החינוך ולהוביל לשינויים בתפיסות עולם קדומות ולשינויים חברתיים. בחוזר המנכ"ל (תשס"ג), יש התייחסות לחשיבות תפקיד עובדת ההוראה - "אפשר לומר כי בידי עובדי.ות ההוראה במערכת החינוך המפתח לתרום לשינוי ההבניה החברתית. שינוי בהתייחסויות החינוכיות לבנים ולבנות מהגיל הרך ועד לסיום מערכת החינוך יתרום למיצוי הפוטנציאל והשאיפות של שני המינים ולחברה שוויונית וצודקת יותר". בבסיס תפישת המגדר עומדת ההבנה כי ה"נשי" וה"גברי", כפי שהם מוכרים ומוצגים, הם חלק מההבניה המגדרית שפושטת ולובשת צורות שונות בהקשרים שונים בתרבות, בשפה, ובמרחבים שונים כולל בעולם העבודה והחינוך.

בשלב שבו נבנית זהותם/ן המקצועית של עובדי הוראה בתחילת דרכם/ן, במפגש המורכב בין עובדי/ות הוראה לילדים, הוריהם ועוד היוזמה מציעה הכנה מתאימה שתסייע בקידום מודעות וערנות לשפה מגדרית לצד גיבוש עמדות וכלים חינוכיים.

מטרות היוזמה

- ← פיתוח מודעות למשמעויות של המגדר בעיצוב השיח וסדר העדיפויות של עובד ועובדת ההוראה בראשית הדרך המקצועית
- ← שכלול היכולות אצל עובדי ועובדות חינוך והוראה בראשית הדרך המקצועית בהתמודדות עם קונפליקטים בעלי אופי מגדרי בעולם בית הספר וגן הילדים
- ← טיפוח יכולות לעשייה לשם קידום הוגנות מגדרית בקרב שותפי ושותפות תפקיד, תלמידים ותלמידות ובסביבות הלמידה

סגל הפיתוח והעיצוב של היוזמה ושל הפעילויות:

יעץ אקדמי : ד"ר חנה חימי, מרצה, מנהלת פרוייקט Change במסגרת רשות המחקר, המכללה האקדמית

בית ברל hanah@beitberl.ac.il

מפתחות היוזמה:

ד"ר רימונה כהן, רכזת היוזמה. מרצה, רכזת ומנחה ביחידת פורשים כנף, המכללה האקדמית בית ברל

rimona@gmail.com

ד"ר ספיייה חסונה עראפת, מרצה, ראש היחידה ומנחה ביחידת פורשים כנף, המכללה האקדמית בית ברל

safiehar@gmail.com

נועה בקר, יוצרת רב תחומית בתיאטרון ומורה בבית ספר יסודי, בוגרת המכללה האקדמית בית ברל

noa333@gmail.com

ענבל בר- נוראל, עורכת דין, מגשרת ומורה בבית ספר יסודי, בוגרת המכללה האקדמית בית ברל

inbalbar21@gmail.com

שרה הורביץ, ליווי גרפי, sarah.horovitz@gmail.com

4 הפנייה למאגרי מקורות וחומרים לפעילויות עם תלמידים

עובדי חינוך והוראה בראשית הדרך המקצועית מוזמנים להכיר מבחר חומרים קיימים שנועדו לקדם הוגנות מגדרית, לעשות בהם שימוש מושכל ולהתאים אותם לקהלי היעד ולהקשר.

[פורטל עובדי הוראה מרחב פדגוגי](#)

מגדר ושוויון בין המינים בחינוך

דבר הממונה אושרה לרר-שייב, הממונה על השוויון בין המינים בחינוך חומרי למידה – הוראה: היחידה לשוויון בין המינים בחינוך מציעה מגוון רחב של חומרי למידה, שמטרתם קידום השוויון המגדרי בכיתות ובבתי הספר. תוכלו למצוא רעיונות רבים למערכים והפעלות, כמו גם חומר רקע בנושאי שונים, סרטונים ורעיונות. חשוב לשלב סוגיות של מגדר ושוויון בשיעורים עצמאיים, בתוך תוכני הלימוד בשלל המקצועות, ודרך יישום מגוון שיטות וטכניקות חינוכיות. מדור זה כולל מספר תוכניות מוכנות. הוראה רגישת מגדר: שלוש יחידות למידה מקוונות שיינתנו לך את התשתית לקידום שוויון מגדרי אצל בכיתה: [אי שוויון בין המינים בחברה](#), [אי שוויון בין המינים בחינוך](#), [כלים יישומיים בכיתה](#) מגדר בלוח השנה: על לוח השנה ימי ציון חשובים הקשורים למגדר. לכל יום, חג או מועד היבטים מגדריים שונים. במועדים אלו יש חשיבות לעיסוק בנושאים המוצעים ולשילובם בתוך תוכני הלימוד בתחומי הדעת השונים. במדור זה שבע הצעות.

מידע וסקירות: במדור זה תקצירים וסיכומים של מחקרים מובילים מהשדה האקדמי וכן של דוחות וסקירות שהכינו גופים מובילים בעולם כמו ה-OECD והאו"ם בתי ספר מספרים: פרויקטים, פעילויות ותערוכות בבתי ספר ברחבי הארץ – במדור זה שלוש דוגמאות.

<https://pop.education.gov.il/gender-and-gender-equality/>

נדלה ב 4.10.2020

מאגר קדמה מבוסס על האמונה שבתי הספר הם לא רק מקומות לרכישת ידע עיוני, אלא הם מרחבים של צמיחה ושייכות, שיח ודיון, פיתוח תודעה ומעורבות.

"אנחנו מאמינות שאפשר לחנך לשוויון מגדרי בכל יום, וללמד מגדר בכל שיעור: בחשבון ובלשון, בתנ"ך ובספרות, במדעים ובספורט. ולא רק ללמד, אלא לעשות שוויון מגדרי: על קירות בית הספר, בהפסקות, בשיח הכיתתי, בטוילים, בטקסים, בימי ספורט ובכל פעילות של בית הספר.

ב'מחברות קדמה למגדר' כללנו 19 מערכי שיעור לביה"ס היסודי והעל יסודי, אלו הם מערכי שיעור עם אג'נדה מגדרית, שמיועדים לתלמידות ולתלמידים. חשוב לנו להדגיש שהעיסוק במגדר הוא לא רק לבנות. התכנים מגוונים, אך המטרות זהות: לשאול שאלות ולבקר את אי השוויון בין נשים וגברים, להעלות למודעות את הפער המגדרי ואת השלכותיו בתחומים השונים, לחשוב על דרכי פעולה לתיקון המצב, ולהכיר דמויות של נשים שמשפיעות ומעצבות את תרבותנו, נשים שפועלות ונאבקות במציאות לא שוויונית".

דוגמאות לפעילויות: ניתוח ודיון הנרטיב של סינדרלה, גיבורי על וגיבורות על, דימויים של נשים וגברים בפרסומות, מופעי נשים וגברים בהגדה של פסח.

https://kedmadrive.files.wordpress.com/2018/02/gender_reader_26-2.pdf

נדלה ב 4.10.2020

המועצה לילד החוסה, מרכזיה חינוכית

פעילויות המיועדות לבני נוער בפנימיות.

מערך מגדר וזהות מינית. מטרת הפעילות עיסוק, דיון וגיבוש עמדות בנושאי זהות מינית ומגדר.

תאור הפעילות: דיון, שאלות נכון/לא נכון ויישום הנושא על מקרה ספציפי. גיל יעד בוגר

https://yeladim.org.il/wp-content/uploads/2018/08/marac_migdar.pdf

נדלה ב 4.10.2020

מי גבר אמיתי מטרת הפעילות בירור עמדות לגבי זהותם המגדרית של הנערים בחברה, בתרבות ובחינוך

תאור הפעילות דיון לפי תמונות ומידע על גבריותם של גברים מפורסמים, מיון תכונות ושיח. גיל יעד: בוגר

https://yeladim.org.il/wp-content/uploads/2017/05/mi_gever.pdf

נדלה ב 4.10.2020

מחונן לניתוח חמרי למידה מנקודת מבט של רגישות מגדרית

מבוסס על חוזר מנכ"ל חינוך לשוויון מגדרי במוסדות החינוך

https://cms.education.gov.il/educationcms/applications/mankal/arc/sc4dk9_4_4.htm

נדלה בתאריך 4.10.2020